

vis en duurzaamheid

verantwoord vis eten = een beter geweten

is er nog wel voldoende vis in onze zeeën?

waaraan kan ik zien dat vis verantwoord gevangen is?

duurzame vis? wat betekent dit?

waarom kritische geluiden van natuur- en belangenorganisaties?

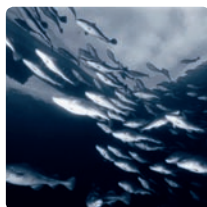
hoe zit het met kweekvis?

hoe draag ik bij aan duurzame vis?

2x per week vis?

De visserij is een belangrijk onderdeel van de Nederlandse cultuur. En daar mogen we met zijn allen best trots op zijn. De vissector brengt niet alleen een breed palet aan producten aan vis, schaal- en schelpdieren voort dat culinair wordt gewaardeerd, maar ook vanuit het oogpunt van gezondheid van groot belang is.

“Vissers, overheid en natuurorganisaties hebben de gezamenlijke ambitie om de schouders te zetten onder een duurzame visserij”

Advies:

2x per week vis!

Onderzoek toont aan dat in Nederland gemiddeld slechts één maal in de 3 weken vis wordt gegeten. Het huidige consumptiepatroon staat in schril contrast met de aanbevolen hoeveelheid door de Gezondheidsraad van twee maal per week (waarvan tenminste één maal bij voorkeur vette vis). Ter vergelijking: onze Oosterburen eten meer dan het dubbele aan vis per jaar en de Spanjaarden zelfs zeven keer zoveel als de Nederlanders.

Verse omega 3

Vis is er in allerlei soorten. Groot en klein, mager of vet. Magere vis past eigenlijk altijd in ieders dieet, zeker als je wat meer op het vetgehalte in je voeding let. Vette vis is daarentegen

juist extra gezond door de onverzadigde omega 3 vetten EPA en DHA die daarin zitten. Gezonde vetten die de kans op hart- en vaatziekten verminderen en ook nog eens helpen het cholesterolgehalte te verlagen. Ook zijn er aanwijzingen dat omega 3 visvetten het risico op dementie en andere hersenaandoeningen verkleinen. Naast deze vetten heeft vis diverse waardevolle voedingsstoffen in zich zoals eiwitten van hoge kwaliteit, jodium, vitamines en mineralen.

Visstand:

Is er nog wel voldoende vis in onze zeeën?

Overbevissing is wereldwijd een probleem. Er bestaan echter grote

verschillen in vissoorten en gebieden waar deze soorten zich bevinden. Overbevissing vraagt om goed beheer, en ook in dat opzicht zijn er wereldwijde verschillen. In veel visserijen over de hele wereld worden de visstanden bijgehouden en geanalyseerd, worden quota afgesproken en gecontroleerd, en worden wateren en havens gecontroleerd. Desondanks is sprake van een zorgwekkende situatie.

► Voor de Nederlandse visserij worden – dit gebeurt op basis van jaarlijkse onderzoeken door biologen – de toegestane vangsten bepaald op basis van de beschikbare hoeveelheden in Europees verband. De Noordzevisserij vindt plaats binnen strenge regelgeving en vangstquota (totale hoeveelheid vis die in een jaar mag worden gevangen) waar even strenge controles op plaats vinden. Alle aangevoerde vis in Nederland is dus binnen toegestane kaders gevangen. Dat maakt Noordzeevis een verantwoord product dat de consument met goed geweten kan eten.

De Nederlandse visimporteurs houden zich eveneens aan bestaande wet- en regelgeving. Daarnaast hanteren zij een gezamenlijke gedragscode die aanvullende eisen stelt op het gebied van productkwaliteit, transparantie, sociale omstandigheden en milieu.

Kweekvis:

En hoe zit het dan met kweekvis?

Om in de toekomst aan de vraag naar vis te kunnen blijven voldoen is kweekvis onontbeerlijk. Weet u dat bijna de helft van alle vis die op de markt wordt gebracht inmiddels al bestaat uit kweekvis? De andere helft betreft wild gevangen vis.

Het kweken van vis is wereldwijd de snelst groeiende voedsel producerende bedrijfstak. Ook in Nederland heeft de visteelt, oftewel aquacultuur, zijn intrede gedaan en betreft een bescheiden, innoverende sector. Vooral vissoorten als tilapia en meerval worden hier gekweekt. Het kweken van vis kan voordelen opleveren, omdat er minder effecten zijn op natuurlijke populaties en aan het onderwatermilieu. Echter, kweken kan ook milieuproblemen met zich meebrengen. Welke dit zijn, hangt af

van de wijze van kweken en de soort vis. Zo is een aantal kweeksoorten afhankelijk van wild gevangen vissen als voer. Dit probleem is inmiddels sterk teruggebracht, vooral door het gebruik van een groot deel plantaardige olie ten opzichte van het vereiste deel visolie. Daarnaast zijn er ook vissoorten die alleen plantaardig voedsel eten; de ontwikkelingen op het gebied van voersamenstellingen voor vissen gaan snel.

“De vraag is niet óf er sprake van duurzame vis moet zijn, maar in welk tempo”

Kritische geluiden:

Waarom kritische geluiden van natuur – en belangenorganisaties?

Het leven in de Noordzee is niet meer zoals het vroeger was. Al sinds jaren maakt de mens intensief gebruik van dit gebied, voor o.a. scheepvaart, olie- en gaswinning, zandwinning, bekabelingen voor telefonie en visserij. Er komen steeds meer nieuwe activiteiten bij, denk aan windmolenparken. Politici, biologen, milieuorganisaties en vissers zijn het erover eens dat geen onnodige schade aan het milieu, de natuur of de visstanden moet worden toegebracht en werken samen aan een duurzame vissector.

Noodzaak

In het verleden hebben natuurorganisaties terecht de vinger gelegd op de noodzaak als vissector op een maatschappelijk verantwoorde manier te ondernemen. Het besef daartoe is inmiddels bij iedereen aanwezig. De vissers, de overheid en de natuurorganisaties hebben de gezamenlijke ambitie om de schouders te zetten onder een duurzame visserij. Deze samenwerking is vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst.

Ongewenste bijvangst

Een punt dat aandacht verdient, is het voorkomen van ongewenste bijvangsten. De Nederlandse vissers zoeken voortdurend naar aanpassingen in de vismethoden, zoals het gebruik van andere netten, het plaatsen van ontsnapingsluiken in de visnetten voor niet gewenste vissoorten en het sneller weer levend overboord zetten van onbedoelde vangsten. Zij streven ernaar zo gericht mogelijk te vissen.

Nieuwe technieken

De Nederlandse visserij richt zich in belangrijke mate op de vangst van tong en schol. Deze platvissen liggen op de zeebodem. Om deze te kunnen vangen wordt gebruik gemaakt van over de bodem slepende netten (zoals de boomkor). Sommige bodemsoorten kunnen hierdoor schade ondervinden. Daarom wordt geëxperimenteerd met diverse nieuwe technieken om deze vissoorten te vangen en daarmee de zeebodem en bodemdieren te ontzien. Dit vraagt om veel onderzoeken, investeringen, testen en veel tijd. De vissers zijn echter zeer positief over de mogelijkheden met veel lichtere visnetten en andere vistechnieken. Samen met aanpassing van scheepsmotoren resulteert dit tevens in een verminderd energieverbruik.

Duurzaam gevangen vis: Wat betekent duurzaam?

Gebruik van het woord duurzaamheid is de laatste jaren een trend. Duurzame (of verantwoorde) vis voldoet aan drie belangrijke normen:

- 1 De hoeveelheid van een vissoort moet op orde zijn, zodat de vis zich door voortplanting in stand kan houden.
- 2 De vangstmethode moet het milieu zoveel mogelijk ontzien.
- 3 De vistechniek moet zo gericht mogelijk kunnen vissen met zo min mogelijk ongewenste bijvangst in de netten.

Kort gezegd draait het bij duurzaamheid om drie pijlers: **people** (mensen), **planet** (planeet) en **profit** (opbrengst). Deze drie p's betekenen in feite dat we onze planeet zo beheren dat onze kleinkinderen er gezond en veilig op kunnen leven. Of anders gezegd: ondernemen met een langetermijnvisie waarin oog is voor de werknemers én de maatschappij, het behalen van winst over een langere periode én het zo min mogelijk belasten van het milieu.

Voor de Nederlands vissector ligt de belangrijkste uitdaging in het zoeken naar een balans tussen het verdienen van een goed belegde boterham aan het verkopen van vis enerzijds en anderzijds een zorgvuldig beheer van de visbestanden zodat voor de komende generaties ook nog vis genoeg is. De vissector werkt hard aan het vergroten van het aanbod van 'verantwoorde vis'. Op het gebied van dit maatschappelijk verantwoord ondernemen vinden de laatste jaren tal van activiteiten plaats.

Hoe kan ik bijdragen aan duurzame vis?

Door vissoorten die in de Nederlandse winkels liggen niet te kopen, bereikt u in de regel een tegenovergesteld effect. De Nederlandse vissector staat bol van de initiatieven om verder te

▶ verduurzamen: brandstofbesparing, nieuwe vistechnieken, andere netten, onderzoeken (vaak samen met biologen) naar visbestanden, verbeter technieken, certificeringen, andere soorten vis aanbieden. Dit vraagt veelal om grote investeringen en tijd. Als hun

vis niet wordt verkocht, ontnemt dit de mensen de financiële mogelijkheden om noodzakelijke maatregelen te nemen die juist ten goede komen aan een goed beheer van onze visbestanden. Dus: 'Tijdens de verbouwing zijn we gewoon geopen'd'.

MSC-keurmerk: Waaraan kan ik zien dat vis verantwoord gevangen is?

Er is inmiddels een aantal keurmerken die diverse aspecten van duurzaamheid garanderen.

Een relatief bekend internationaal keurmerk is het Marine Stewardship Council ofwel MSC-keurmerk. Producten met dit logo staan wereldwijd garant voor vormen van visserij die het milieu niet onnodig belasten. Om dit keurmerk te verkrijgen moet een ondernemer een zeer grondig beoordelings traject doorlopen en dat kost tijd. Wereldwijd is inmiddels bijna 10% van alle voor menselijke consumptie gevangen vis gecertificeerd, en het aantal producten stijgt snel. Het MSC-keurmerk betreft een uitstekend onafhankelijk initiatief, maar het is nog niet direct voor elke visleverancier weggelegd. Het is daarom niet reëel om

als consument slechts te vragen naar MSC-gecertificeerde vis.

Het MSC-keurmerk wordt alleen toegekend aan wild gevangen vis. Voor kweekvis kan dit label niet worden aangevraagd. Wel is er kweekvis op de markt, voorzien van een keurmerk, zoals de in Nederland gekweekte meerval en tilapia met 'Milieukeur'.

Colofon

Voor vragen kunt u contact opnemen met het Nederlands Visbureau, tel. 070 336 96 55 of mail info@visbureau.nl.

Nederlands Visbureau
Postbus 72
2280 AB Rijswijk

T 070 336 96 55
F 070 395 29 50

E info@visbureau.nl
I www.visbureau.nl

